

MATERIÁLNÍ A ZDRAVOTNICKÉ ZABEZPEČENÍ TANKOVÉHO PLUKU

Doplnění novou nejmodernější bojovou a zabezpečovací technikou naší armády, ale i požadavek neustálého zvyšování bojové pohotovosti a zkracování norem činnosti vojsk zákonitě přináší i změny do organizace jednotek, útvarů a svazků i do organizace jejich technického, materiálního a zdravotnického zabezpečení.

I v týlu došlo k doplnění některou týlovou technikou a k podřízení struktury organizačním změnám u jednotek, útvarů a svazků, změnám v ošetrování a údržbě techniky. Došlo i k úpravě v systému materiálního a zdravotnického zabezpečení.

U tankového pluku dochází k nejzávažnějším změnám v systému zásobování pohonnými hmotami, municí a pitnou vodou, při zabezpečování jednotek stravou a ve zdravotnickém zabezpečení.

Zásobování municí

Při zásobování municí u tankového pluku vycházíme z počtu zbraní, z rozložení pohyblivých zásob munice a z předpokládané denní spotřeby. Tyto jsou dány stabilně (uvádíme podle cvičné organizace), předpokládaná spotřeba se bude však měnit.

Předpokládanou denní normu spotřeby munice můžeme stanovit v rámci pluku, ale při realizaci zásobování ji musíme diferencovat (např. u nábojů do samopalu bude spotřeba značně rozdílná a nelze ji stanovit souhrnem pro motostřeleckou rotu, pro samopaly umístěné v tancích, pro samopaly u týlových a technických jednotek apod.)

Souhrnně můžeme průměrnou denní spotřebu munice u tankového pluku stanovit u pěchotní munice 0,3 pp, u tankové protitankové 0,5 pp. Toto množství mu-

nice představuje asi 80 tun. Z toho tankové prapory spotřebují denně každý přibližně 25 tun, plukovní jednotky asi 5 tun a poměrně malé množství týlové a technické jednotky.

Z praktické realizace systému zásobování municí u tankového pluku máme tyto poznatky:

— průměrná denní spotřeba je asi o 80 % vyšší, než jsou vezené pohyblivé zásoby u pluku i tankového praporu a proto bude nutné přisunovat municí dvakrát denně (od týlu pluku k týlu praporu i od týlu divize k týlu pluku);

— je výhodné zřídit na velitelském stanovišti bojovou výdejnu, kde mít dvě nákladní vozidla s pěchotní a protiletadlovou municí, která by zásobovala velitelské jednotky rozmístěné poblíž velitelského stanoviště;

— munice u technické opravy a roty týlového zabezpečení doplňovat odběrem přímo z plukovního muničního skladu;

— naložení munice u bojové výdejny tankového praporu je nutné uspořádat tak, aby každé vozidlo bylo samostatnou zásobovací jednotkou, mohlo přijet k rotě (četě) a doplnit jí všechny druhy munice. Zpravidla může mít každé vozidlo naloženo 40 truhlíků s tankovou municí, 5 truhlíků s municí pro tankové kulometry, 5 truhlíků pro protiletadlové kulometry a 2–3 truhlíky s pistolovými, samopalovými náboji a ručními granáty;

— v muničním skladě pluku je účelné naložit vozidla tak, aby představovala dvě bojové výdejny tankového praporu, výdejny na velitelském stanovišti a na zbývajících mít pečotní střelivo, konzervační materiál a příslušenství skladu.

Celkově můžeme hodnotit, že munici u tankového pluku vzhledem k průměrné denní spotřebě a vezeným pohyblivým zásobám budeme zásobovat dvakrát denně, což bude značně složité. Toto zásobování vyžaduje velmi úzkou součinnost zástupce velitele pro týl, náčelníka výzbrojní služby a velitelů (NS) tankových praporů.

Zásobování PHM

Při stanovení konkrétního způsobu zásobování pohonnými hmotami u tankového pluku vycházíme ze všeobecných zásad zásobovacího systému, z počtů a druhů motorové techniky, u výše náplně, zásobovacích celků a z počtů i druhů techniky služby zásobování PHM.

U tankového pluku bude zpravidla šest zásobovacích celků — tři tankové prapory, výdejní místo pro jednotky na velitel-

v procentech k výši náplně stanoví Mob-3-4, část 2b).

V praporech výdejné PHM je pohyblivá zásoba pohonných hmot stanovena ve výši 0,3 n benzínu i nafty a představuje 60 litrů benzínu, 9800 litrů nafty a 900 litrů provozních kapalin. Zásoby jsou rozloženy na dopravní prostředky podle zásady, že každá automobilní cisterna musí být zásobovací jednotkou schopnou doplnit

Tabulka 1

		Benzín	Nafta pro vozidla		
			kolová	pásová	celkem
Celkem u tp		5,5	25,0	110,0	135,0
Z toho	tpr	0,2	2,8	30,2	33,0
	jednotky na VS	3,5	5,8	14,2	20,0
	technická oprava	1,0	2,8	5,2	8,0
	jednotky na TVS	0,4	8,0	—	8,0

ském stanovišti, technická oprava pluku a jednotky rozmístěné na TVS pluku.

Z techniky zásobování PHM jsou u tankového pluku (kromě nákladních vozidel) tři automobilní cisterny na 11 000 litrů PHM, pět automobilních cisteren na 3 000 litrů a jedno nákladní vozidlo.

U tankového pluku můžeme počítat s výši náplně (v m³) — viz **tabulku 1**.

Podle výše náplně pluku a zásobovacích celků vypočítáme výši vyvezených pohyblivých zásob u tankových praporů a u týlu pluku a současně množství provozních kapalin (výši provozních kapalin

tankovou rotu a u každé je vezeno 5 baněk s BA a 2 nádoby s provozními kapalinami.

Ve skladu pohonných hmot pluku je vezena pohyblivá zásoba ve výši 0,25 n benzínu a nafty pro kolovou techniku, 0,5 n nafty pro pásovou techniku a příslušné množství provozních kapalin. V měrných jednotkách je to 1,4 m³ benzínu, 61,20 m³ nafty a 4,74 m³ provozních kapalin. Na vozidla je nakládáme podle předpokládaného systému doplnění.

Pro bojovou činnost budeme u tankového pluku počítat s průměrnou denní spotřebou 0,25 n benzínu a nafty pro kolová

vozidla a 0,35—0,45 n nafty pro tanky a obrněné transportéry.

Z propočtů průměrné denní spotřeby pohonných hmot u tankového pluku vyplývá, že:

— doplňování výdejen PHM u tankových praporů bude výhodné ze skladu pluku přisunem ve složení — jedna automobilní cisterna na PH 11 000 litrů a jedno nákladní auto s oleji a provozními kapalinami. Toto množství bude zřejmě postačovat druhosledovému tankovému praporu. U prvosledových tankových praporů bude nutné podle potřeby k přisunu použít ještě automobilní cisterna na PH 3 000 litrů s naftou. Časově můžeme počítat, že přečerpání ac-11 do tří ac-3 bude trvat do 15 minut. V případě nesjízdného terénu pro ac-11 musíme přečerpávat na zpevněných vozovkách, kam prostředky tankových praporů vyjedou;

— na velitelském stanovišti pluku je výhodné zřídít výdejnu pohonných hmot ve složení dvě automobilní cisterny na PH 3 000 l naplněné naftou. U každé mít 14 baněk s benzínem a další baněk s provozními kapalinami. Výdejnu předáme do podřízenosti veliteli velitelské čety, který výdej pohonných hmot bude řídit. Zde si bude pohonné hmoty odebírat i plukovní obvaziště. Denně mezi 18,00 až 20,00 hodinou by měly prostředky výdeje na VS mít doplněnou spotřebu u techniky za uplynulý den bojové činnosti a prázdné se vrátit do skladu PHM pluku k doplnění;

— doplnění pohonných hmot u technické opravy pluku zabezpečíme letič-

kou ze skladu pluku mezi 16,00 až 19,00 hodinou. Tím uvolníme obalovou táru a je po návratu do plukovního skladu k dispozici pro převzetí zásob od svazku;

— ve stejném čase doplníme vozidla rozmístěná na TVS a uvolníme táru k převzetí divizního přisunu.

Převzetí přisunu ve skladu PHM pluku od svazku se proti dosavadním principům nemění. Denní přisun by měl být převzat za 60—90 minut a zmanipulován uvnitř skladu tak, aby byly obnoveny zásoby pro jednotlivé zásobovací celky. Na tuto činnost počítáme asi 2—3 hodiny času, včetně přeučtování úkonů.

K podstatné změně dochází v systému doplňování tanků. Tím, že ve výdejné PHM u tankového praporu jsou automobilní cisterny (plniče) na místo nákladních vozidel, bude časově výhodné, aby automobilní cisterna po příjezdu k rotě se rozvinula na jednom místě a k ní přijížděly tanky. Automobilní cisterna může doplňovat současně dva tanky. Pokud by automobilní cisterna jezdila k tankům, prodlužuje se značně čas na jejich doplnění, neboť řidič před každým přejezdem musí zastavit čerpadlo a svinout plnič, čímž ztrácí čas. Zásadou proto je, tanky pro pohonné hmoty musí jezdit k plniči. (Vedle plniče by mělo stát vozidlo s municí a před nebo po doplnění PHM doplnit tanky i municí).

Celkově se doplnění automobilních cisteren k výdejné PHM praporů zásobování pohonnými hmotami u tankového pluku zkvalitnilo.

Proviantní zabezpečení

Stravování u tankového pluku podle současné organizace je složitější, neboť došlo ke snížení počtů kuchařů a polních kuchyní.

Vydeme-li z předpokládaného bojového použití, z rozmístění jednotek tankového pluku, z předepsaných počtů kuchařů a polních kuchyní, budeme u pluku zpravidla vytvářet pět stravovacích skupin. A to u každého tankového praporu, na velitelském stanovišti a na týlovém velitelském stanovišti. Jejich organizaci — viz tabulku 2.

Podle těchto stravovacích skupin musí proviantní náčelník tankového pluku při organizaci proviantního zabezpečení zásadně počítat, že:

— u tankového praporu bude teplou stravu v průběhu bojové činnosti zabezpečovat pouze pro příslušníky praporu a

ne pro posilové jednotky, např. družstvo chemického a radiačního průzkumu, mostotělecko četou, ženijní družstvo apod.;

— na velitelském stanovišti je nedostatek polních kuchyní a při vedení bojové činnosti bude složité pro všechny jednotky včleněné do této stravovací skupiny připravit teplou stravu. Bude nutné připravit jednoduchá jídla jako guláše, polévky s chlebem apod. Při rozmístění mimo boj, nebo při vedení bojové činnosti bez větších přesunů bude k přípravě teplé stravy využívat kuchyně polní pro 50 osob;

— plukovní obvaziště musí odebírat teplou stravu z velitelského stanoviště vlastním dopravním prostředkem. Na přidělené kuchyni polní — 12 bude připravovat hotovou stravu, připravovat teplé nápoje

Poř. čís.	Jednotka	Počet stravovaných	Počet kuchařů	Počet kuchyní		
				PK-60 POKA	PK-50	PK-12
1	tpr	163	3	1	1	
2	tpr	163	3	1	1	
3	tpr	163	3	1	1	
4	VS	356	5	2	1	3
5	TVS	156	2	1	1	

pro raněné a nemocné a ohřívat vodu pro osobní hygienu příslušníků obvazště;

— technická oprava pluku bude odebrat teplou stravu z týlového velitelského stanoviště vlastním dopravním prostředkem za řízení výkonného praporčíka, který stravu rozdělí příslušníkům rot. Při dělenou kuchyni polní — 50 bude využívat k přihřátí hotové stravy, k přípravě teplých nápojů a ohřevu vody pro potřebu osobní hygieny příslušníků technické opravy;

— každé jednotce ve stravovací skupině na velitelském stanovišti, plukovním obvazště a technické opravě musí proviantní náčelník vydat dostatek várníc a potřebnou polní proviantní výstroj, aby si výkonní praporčíci mohli odebrat teplou stravu u určené hospodářské výdejny a rozdělovat ji příslušníkům rot;

— proviantní náčelník musí naučit výkonné praporčíky rot pečovat o stravování u svých jednotek. Především být osobně přítomen každému výdeji teplé stravy, vždy hlásit počet stravovaných, zajišťovat stravu pro nepřítomné, odebrat stravu pro jednotku a rozdělovat ji příslušníkům rot v místě bojového úkolu, pečovat o pol-

ní proviantní výstroj. Naučit je zásadám organizace stravování v zamořeném prostoru;

— při rozdělení plukovních jednotek jako posilových prostředků musí konkrétně určit, která hospodářská výdejna bude pro ně připravovat teplou stravu;

— musí soustavně sledovat počty stravovaných v jednotlivých stravovacích skupinách, zničení nebo poškození polních kuchyní, vyřazení kuchařů a podle konkrétní situace zabezpečovat manévr kuchařů a polními kuchyněmi mezi stravovacími skupinami;

— při zničení některé polní kuchyně není u pluku žádná záloha a proto musí navrhnout prostřednictvím ZT velitel pluku, kterým jednotkám vydat studenou stravu.

Z tohoto systému stravování u tankového pluku vyplývá, že proviantní náčelník musí velmi náročně řídit chod a věnovat největší pozornost stravovacím skupinám u tankových praporů a na velitelském stanovišti. Podle počtu stravovaných v jednotlivých stravovacích skupinách přesunovat kuchaře a polní kuchyně.

Zásobování vodou

Při zásobování pitnou vodou u tankového pluku vycházíme z ustanovení předpisu Všeob-sm-11 a Prov-51-2. Základní denní spotřeba pitné vody je 8 litrů na osobu, u praporečnického obvazště 400 litrů, u plukovního obvazště 3 000 litrů, u technické opravy praporu 200 litrů a technické opravy pluku 900 litrů. Pohyblivá zásoba pitné vody v rámci útvaru je 12 litrů na osobu (není stanovena pro zdravotnické etapy a technické opravy, kde určitá zásoba musí být, tedy počítáme 1,5 denní spotřeby). Dále vyjdeme z tabulkových

prostředků, které má pluk pro těžbu a úpravu vody, pro její skladování a rozvoz.

Jako základ bereme zásoby pitné vody, které budou vyvezeny při vyhlášení bojové pohotovosti z mírových posádek. Prakticky to bude asi 30 000 litrů, což představuje cca 29 litrů na osobu. Započítáme-li i 1,5denní spotřebu u zdravotnických etap a technických oprav, dostaneme asi 20 litrů na osobu. Tím požadavek předpisu Všeob-sm-11 plníme velmi dobře.

Máme-li uvést uvedené množství pitné vody, musíme upravit ložnou plochu

tažného vozidla u UV 2000 (zhotovit police) podle předpisu Žen-31-5 a tak naplnit vak PP-5 a další vezené nádoby v soupravě pro pitnou vodu.

K získání tohoto množství pitné vody těžbou má tankový pluk dvě UV 2000. Můžeme tedy počítat se zasazením vždy pouze jedné úpravní vody po dobu 7–9 hodin denně, což je optimální stav (viz předpis Žen-31-5, čl. 60 ... z časových a ekonomických důvodů není vhodné, pracuje-li UV 2000 méně jak 5 hodin na jednom místě). Druhou úpravnu vody ponecháme v záloze.

Způsob těžení vody bude optimální, když:

- UV 2000 bude rozvinuta u jednoho vodního zdroje s časovou kalkulací: 30 minut rozvinutí, 8 hodin těžba, 30 minut svinutí;

- bude-li UV 2000 denně pracovat 8 hodin, má zásobu provozních hmot na 13 dnů. Celkem u pluku je tedy zásoba provozních hmot k úpravě vody na pitnou na 26 dnů;

- UV 2000 upravuje povrchovou vodu, znečištěnou a zamořenou radioaktivními, otravnými a biologickými látkami na pitnou (viz Žen-31-5 čl. 1). Můžeme tedy k těžbě využívat jakýkoli vodní zdroj, což stanoví ZT pluku v týlovém rozkaze (nařízení);

- podle předpisu Žen-31-5 úpravu vody kontroluje obsluha UV 2000 a proto za běžného provozu nebude nutné, aby vodu kontroloval lékař. Obsluha úpravní by měla vyžádat kontrolu u lékaře pouze v případech, kdy není sama schopna ručit za kvalitní ukazatele vody;

- při ukončení těžby vody je vždy nutné mít plně nádrže u UV 2000 (vaky PP-5), nejméně dva vaky PP-3 a nádrže na pitnou vodu ze soupravy úpravní;

- pokud bude nutné zásobovat jednotlivé odloučené skupiny, můžeme jim zapůjčit termosy s pitnou vodou ze soupravy UV 2000;

- systém zásobování pitnou vodou (rozvoz od UV 2000 z místa těžby ke spotřebitelům) je zabezpečen u tankových praporů a pro jednotky na velitelském stanovišti.

U těchto jednotek je kapacita nádrží na skladování vody vyšší, než norma denní spotřeby, proto postačí jim pitnou vodu přisunovat jednou denně;

- na zásobování (přisun) pitné vody od UV 2000 k jednotlivým zásobovacím celkům můžeme využívat pouze dvě nákladní vozidla s vaky PP-3. Při mimořádně naléhavé potřebě (jako výjimku) můžeme použít tažné vozidlo UV 2000 jako zásobovací vozidlo a odeslat je s přisunem pitné vody. Úpravna zůstane dočasně na místě bez tažného vozidla;

- zásoba pitné vody u obou úpraven je 10 800 litrů, kterou můžeme přisunout v libovolnou dobu a asi 3 000 litrů bude nutné přisunout v době činnosti (těžby) úpravní;

- v době těžby bude vhodné přisunout vodu na plukovní obvaziště, k technické opravě a na velitelské stanoviště. Mimo dobu těžby k tankovým praporům a druhými koloběhy k plukovnímu obvazišti a technickým opravám pluku;

- TVS si může odebírat vodu zásobníkem na vodu Z-800 ze soupravy hospodářské výdejny přímo u úpravní vody;

- u plukovního obvaziště a u technické opravy pluku je denní spotřeba pitné vody vyšší, než mají přidělené kapacity nádrží pro její skladování, čímž se zásobování podstatně ztíží. Za současného stavu je možné pouze částečné řešení, to je vydat k plukovnímu obvazišti a technickým opravám pluku nádoby na vodu ze soupravy UV 2000 a přisunovat pitnou vodu k těmto jednotkám několikrát denně, podle jejich skutečné spotřeby.

Perspektivně můžeme tento stav řešit několika způsoby — připláňovat do tabulek počtů další dvě automobilní cisterny na vodu přívěsné a přidělit je k uvedeným jednotkám, nebo připláňovat pro ně po jednom vozidle nákladním středním a na ně naložit vak PP-3.

Celkově hodnotím, že zásobování pitnou vodou u tankového pluku je teoreticky i prakticky v podstatě vyřešeno. Nej slabším místem v zásobování pitnou vodou je nedostatek vozidel na vezení vaků PP-3 u plukovního obvaziště a technické opravy pluku.

Zdravotnické zabezpečení

Ve zdravotnickém zabezpečení došlo k několika změnám, které z části snižují poskytování první pomoci a řízení zdravotnických odsunů. Hlavní změnou je, že u praporního obvaziště místo obrněného transportéru s rádiovou stanicí je plánováno osobní terénní vozidlo (tzn., že má

nižší průchodnost terénem a nebude se moci vždy pohybovat bezprostředně za bojovou sestavou praporu). Ve vozidle není rádiová stanice a tím nemá přímé spojení s plukovním obvazištěm. Vozidlo též nenaloží předepsaný materiál (norma 401).

U plukovního obvaziště dochází ke změ-

nám počtu osob i některých druhů materiálů nutných k jeho činnosti (není plánována vlastní rádiová stanice a obsluha k ní. Místo polní kuchyně vz. 60 je plánovaná polní kuchyně vzor 50, na které se dá připravovat strava pouze na místě. Není dostatek obalů na vodu atd.). Proto bude nutné změnit vnitřní organizaci práce, zejména půjde o využití lehce raněných k pomocným pracím.

Zdravotnické zabezpečení u tankového pluku bude vycházet především z bojového úkolu, z předpokládaných zdravotnických ztrát a tabulkové organizace služby. Konkrétně z norem, že tankový pluk útočí v pásmu 5 km, tankový prapor v šířce do 2 km [Vševojsk-1-1, čl. 218], tanková rota v šířce 500–800 m [Vševojsk-1-2, čl. 89], že předpokládané zdravotnické ztráty pluku v útoku budou za vedení boje bez zbraní hromadného ničení 11–20 %, se ZHN 25–50 %.

Dále vycházíme z organizace zdravotnické služby, z norem při poskytování první pomoci a činnosti služby, např.:

- vyproštění raněného z tanku
1,30 – 2 minuty,
- obvázání hlavy raněnému
3 – 3,30 minut,
- znehybnění končetin
2 – 3 minuty,
- rozvinutí plukovního obvazového
30 – 60 minut,
- postavení zdravotnického stanu
15 – 20 minut.

Podle těchto norem bude nutné zdravotnické zabezpečení u tankového pluku organizovat takto:

- zdravotnickou službu tankového pluku před zahájením útoku zesílit ze stupně divize zpravidla podle konkrétní situace 3 zdravotnickými vozidly s předurčením pro zesílení praporečnických obvazových 2–4 zdravotnickými vozidly k zabezpečení odsunů z plukovního na divizní obvazové;
- z plukovního obvazového zesílit každý prvosledový prapor jedním zdravotnickým vozidlem z družstva sběru a vývozu raněných;
- u prvosledového tankového praporu bude plnit úkoly zdravotnického za-

bezpečení praporečnických obvazových zesílených jedním vozidlem z plukovního a jedním vozidlem z divizního obvazového;

— v průběhu boje bude praporečnické obvazové s dvěma přidělenými vozidly postupovat za bojovou sestavou od jednoho vyřazeného tanku k druhému, poskytovat první pomoc raněným a odsunovat je do hnízd raněných na osu postupu plukovního obvazového. U každého vyřazeného tanku k poskytnutí ošetření se může zastavit na 4–5 minut;

— bude-li postupovat od jednoho vyřazeného tanku ke druhému, nebude nutné určovat osu postupu praporečnického obvazového, ani nebude reálně postupovat se ZVTV (technickou pozorovatelnou) praporečnickou, neboť tato bude postupovat rychleji. Tím nebude ani možné využívat spojovacích prostředků technické služby;

— plukovní obvazový (ve složení pojižděná ošetřovna, dvě nákladní vozidla a přidělené odsunové prostředky od divizního obvazového) bude postupovat zpravidla za středem bojové sestavy pluku (v závislosti na cestách a průchodnosti terénu) po předem stanovené ose přesunu.

Na ose postupu plukovního obvazového bude výhodné určit, kam soustředit raněné (místo shromaždiště raněných v příhodných podmínkách asi po 5–6 km). Plukovní obvazový se při postupu za bojovou sestavou v těchto místech zastaví a poskytne lékařskou pomoc zde soustředěným raněným. Bude pracovat „za chodu“, to je pouze v pojižděné převazovně, bez rozvíjení dalších prvků plukovního obvazového;

— při větším počtu raněných na jednom místě, popř. v obraně, se bude plukovní obvazový rozvíjet ke své činnosti v plném rozsahu.

Kádrový stav plukovního obvazového bez doplnění není schopen v časové normě plně rozvinout obvazové, ani nemůže obsadit jednotlivá oddělení podle předpisu Zdrav-6-1, čl. 158. K dočasné výpomoci na plukovním obvazovém je nutné ponechat 6 až 11 lehce raněných.

Soudím, že ve zdravotnické službě u tankového pluku dochází přechodem na současnou organizaci k částečnému snížení jeho kvality.

Celkově chci upozornit, že u tankového pluku došlo k některým změnám, na které musí velitelé i týloví funkcionáři reagovat a přizpůsobit jim konkrétní systém materiálního a zdravotnického zabezpečení. Jde především o změny v službě zásobování pohonnými hmotami, zdravotnické služby a služby dělostřeleckého vyzbrojování.